

Posudek oponenta na rigorózní práci Mgr. Anny Kolaříkové:

Právní postavení nechtěných dětí v České republice

Předkládaná rigorózní práce vznikla podstatným rozšířením diplomové práce, která se zabývala tématy náhradní rodinné péče a ústavní výchovy, na celkový pohled na právní postavení nechtěných dětí v České republice. Jedná se o velmi aktuální téma, které je předmětem řady odborných diskusí i kritik našeho státu (např. téma profesionálních pěstounů nebo kritizované vysoké procento dětí v ústavěch) a dotýká se ho i mezitím proběhlá rekodifikace občanského zákoníku. Navíc se jedná o typické průřezové téma, které se dotýká řady právních oborů a svými institucemi spadá do pravomoci několika ministerstev. Myslím, že právě tyto souvislosti spojené s právním postavením nechtěných dětí znamenají určitou výzvu pro autory zpracovat téma přehledně a komplexně.

Právě posledně zmíněné se myslím autorce podařilo. Práce se dobře čte a její struktura je logická a přehledná. Rigorózní práce po dvou obecných kapitolách věnovaných historickému vývoji právní úpravy problematiky a vymezení používaných termínů se postupně zabývá jednotlivými formami náhradní péče o nechtěné děti (osvojení, poručenství, pěstounská péče, ústavní výchova a zařízení pro děti, vyžadující okamžitou pomoc). Práce ústí do závěru, ve kterém autorka shrnuje své nálezy, ke kterým dospěla na základě provedené právní analýzy. Za pozitivum práce považuji, že každá z rozebíraných možností náhradní péče je zpracována tak, že zachycuje historický vývoj přístupu k řešení dané formy péče až do současnosti, a to včetně aktuálních změn vyvolaných novým občanským zákoníkem. Autorka řádně odkazuje na prameny, ze kterých čerpala. Stěžejní problémy, které naše společnost v současné době v této oblasti řeší, jsou v práci několikrát zmiňovány a shrnuty v závěrech. Podle autorky je to především potřeba vypracování strategie v oblasti prevence vzniku ohrožení dítěte, dále pak zkvalitnění kontroly profesionálních i klasických pěstounů se specifikací sankcí za porušení povinností pěstouna. S tím lze jen souhlasit.

Rigorózní práce věnuje naopak dle mého soudu jen malou pozornost způsobu, jakým je v naší společnosti právo uplatňováno. Bylo by zajímavé ukázat, které formy náhradní péče a v jaké struktuře jsou v naší společnosti užívány. Jinými slovy, bylo by zajímavé práci doplnit statistickými daty či vybranými poznatky z výzkumů provedených v rámci dané oblasti (např. namátkou výzkumná zpráva VÚPSV o zařízeních pro děti vyžadující okamžitou pomoc). Práci by to oživilo. Autorka v práci rovněž nezmiňuje, jaké jsou legální anonymní možnosti odložení novorozence (utajený porod, diskretní

porod, anonymní předání novorozence Fondu ohrožených dětí, baby boxy), což jsou jistě také krajní možnosti řešení problému nechtěného dítěte. Autorčin názor na tyto otázky by mohl být předmětem diskuse v rámci obhajoby rigorózní práce.

Celkově zpracovanou rigorózní práci považuji za vyhovující požadavkům kladeným na tento typ práce. Autorka oblast zpracovala s výbornou znalostí zákonů, judikatury i příslušně zaměřené odborné literatury s tím, že téma práce zasahuje do více právních oborů. Rigorózní práci tedy **doporučuji** předložit k obhajobě a připravit si diskusi k výše uvedeným tématům.

PhDr. Gabriela Munková, CSc.

oponent práce

10.1.2016